

מסורת הש"ס

(א) כינח ב': לא, ג': נאס (ב) כט; (ג) ופי' עני ארוס וברחש ערוך; (ד) ונחת מ. לעיל מה:; (ה) ונעיל מתנ. כינח ב': א (ו) ונעיל מד; (ז) ונחת ב'; (ח) ונעיל קנ: שרובין לה; (ט) לעיל מו: נדרים ע; (י) לעיל קס; (יג) נדרים ע; ע"ש; (יד) נדרים ע; (טז) נדרים ע; (יז) שם ע; (יח) גיר רש"ל; (יט) ורש"ל; (כ) ורש"ל; (כא) נפתח וז ממי רש"ל; (ק) וז"ל פרק כירה (מ). ד"ה און. מהרש"ל.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מנביות ובי' תמיד הס' ופח"כ מר"ד בייחוד שריעות חרץ לחתום ובאות וניב נתן המתוס: (ב) ד"ה ואת העטלת לידע אם יש בה שלג על שלג: (א) ד"ה נטפח פך של חרש (ומכיר ובי' נשבת) פל"מ ה"ב ה"ה (ב) ד"ה לאור הנפת ובי' שלג לאור הס' ואח"כ מר"ד והאנן נתן בנס' נדרים ספ"ד: (ד) תוב' ד"ה מלקט ובי' שזין דרך מנחיל בכך כדמונח: ספ"ק מסכת שבת בס"י

לעזי רש"י

קולטר"א. קנקן של מחרשה (יחידה הפולחת את הקרקע).

מוסף רש"י

אין מבקעין עצים. צו"ט בן חזקוני הסדירות וז על כן וז בקרקע ועומדות נתן (ביצה ב). ולא מן הקורה שנשברה ביר"ט. ואע"פ שטענות מעשיו להסיק האיל וזין השמשות לאו להכי קיימא כיון דלמקלף לנן השמשות תאקלף לנלי וזמא (שם). מתחילין בערימת (הבב). ואע"פ שלג עומת מעדיר או ולא היה ניגול להסיק ממנה, והשאל משמע דלית ליה מוקלף (ביצה ג.ו). אבל לא בעצים שבמוקצה. רחבה שאחורי הכנים קרייה מוקלף. על שם שאו מוקלף לאחר ואין ננכסו ויחל"ם על מדיר וס' עומת ע"ט וכל דבר אשין דעמו ליטול עד זמן מובה (שם). אין משקין ונשחטין. דרך להשקות כהמה לפי שטעיה שהאל טעה להפסיק (ענין מה). הגדבריות. הכרייתות (ס' משום מוקלף. (ביצה ח.ו). מגביהין מעל השלחן. כדים (ענין קמח). עצמות. שאין לחיין לאסילה (ביצה ג). קשין שאין לחיין לנגל (ענין קמח). וקליפין. של גרוסין (ס' ולא חיישון למוקלף (ביצה ט). דלית ליה גר"ש מוקלף (ענין שם). ובה"א. און ממטלגין און כדים שמוקלף כן (ביצה ט). משקל את הטבלא. שם מורת כל עליה אצל כל יטלטל וקליפין כדים כ"י יהיה (ענין שם). אבו ארץ יור. און סומכין על שטחיה כמות שהא שטייה. אלא מתולפת שטחה ובי"ח כ"י יהיה כי שטחיה כ"י שטחיה מרובותיה (ד"ה) כ"י יהיה ומרובותיה, ובי"ח כ"י"ש (ביצה ט). חרץ מן המסר הגדול. מגירה גדולה ששטייה לקון קורות, ויהי של מחרישה. הוא כל גדול העשוי כספין שזו עשוי חרץ על מלס אמתנא. קולטר"א כנע"י. דחקי פקיד עליהו ומיחה להס מקום דלא חו למנאלס אחת (ענין קמח). מפירין נדרים בשבת. נעל לאשמו ואכ' לנמו, לצורך השבת. נתן

מי שהחשיך פרק עשרים וארבע שבת

אין מבקעין עצים מן הקורות. סוּאֵר של הקורות המוקלָּת וסדורות לננין: **ולא מן קורס.** הישנה שנשברה היום ומשהתא להסקה קיימא ופס"ה אסור האיל וזין השמשות לא איתנן להכי: **מחילין.** להסיק צערימת התנן. קא סלקא דעמך צמינא סריא

^(א) אין מבקעין עצים מן הקורות ולא מן הקורה שנשברה ביו"ט רבי יוחנן ההוא רבבי יוסי בר יהודה מתני לה תא שמע^(ב) במתחילין בערימת התנן אבל לא בעצים שבמוקצה התם^(ג) בארזי ואשוחי דמוקצה מחמת חסרון כים אפילו רבי שמעון מודה ת"ש^(ד) אין משקין וישוחטין את המדבריות אבל משקין וישוחטין את הבייתות ר' יוחנן סתמא אחרינא אישכח^(ה) ב"ש אומרים מגביהין מעל השלחן עצמות וקליפין ובי"ה אומרים מסלק את הטבלא כולה ומנערה וא"ר נחמן אנו אין לנו אלא ב"ש רבבי יהודה וב"ה כר"ש פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר בכל השבת כולה הלכה כר"ש לבר ממוקצה מחמת מיאום ומאי ניהו^(ו) בר ישן וחד אמר במוקצה מחמת מיאום נמי הלכה כר"ש לבר ממוקצה מחמת איסור ומאי ניהו בר שהדליקו בה באותה שבת אבל^(ז) מוקצה מחמת חסרון כים אפילו ר"ש מודה דתנן^(ח) כל הכלים ניטלין בשבת חוץ ממסר הגדול ויתד של מחרישה: **בתנאי**^(ט) מפירין נדרים בשבת ונשאלין לנדרים שהן לצורך השבת ופוקקין את המאור ומורדין את המטלית ומורדין את המקוה ומעשה בימי אביו של רבי צדוק ובימי אבא שאול בן במנית שפקקו את המאור במפיח^(י) וקשרו את המקודה בגמי לידע אם יש בגיגית פותח טפח אם לאו ומדבריהם למדנו שפוקקין ומורדין וקושרין בשבת: **גמ'**^{(י} איבעיא להו יהפרה בין לצורך ובין שלא לצורך וישאלה לצורך אין שלא לצורך לא ומשום הכי קפלגניהו מהדרי או דילמא הפרה גמי לצורך אין שלא לצורך לא והא דקא פליג להו מהדרי משום דהפרה אין צריך ב"ד ושאלה צריכה ב"ד ת"ש דתני זומי דבי רב פפא מפירין נדרים בשבת לצורך השבת לצורך השבת אין שלא לצורך השבת לא לישנא אחרינא איבעיא להו לצורך אתרווייהו קתני ושלא לצורך לא אלמא הפרת נדרים מעת לעת או דילמא כי קתני לצורך אשאלה הוא דקתני אבל הפרת נדרים אפילו שלא לצורך אלמא הפרת נדרים כל היום תא שמע דתני רב זומי דבי רב פפי מפירין נדרים בשבת לצורך השבת לצורך השבת אין שלא לצורך השבת לא אלמא הפרת נדרים מעת לעת ויש בדבר להקל ולהחמיר כיצד נדרה לילי שבת מיפר לילי שבת ויום השבת עד שתחשך נדרה עם חשכה מיפר עד שלא תחשך שאם לא הפר משחשכה אינו יכול להפר תנאי היא דתנאי^(ט) הפרת נדרים כל היום ר' יוסי בר יהודה ורבי אלעזר ברבי שמעון אמרו מעת לעת: ונשאלים לנדרים: ^{(ט}איבעיא להו פנאי לו פנאי או דלמא אפילו היה לו פנאי תא שמע דאודקיקו דרב זירא וישרו ליה נדריה ואף על גב דהוה ליה פנאי: שפקקו את המאור במפיח וקשרו את המקודה בגמי: אמר רב יהודה אמר רב הילקטי קטנה היתה בין שני בתים^(ט) [וטומאה היתה שם]

קנו. ארבע שבת

אין משקין וישוחטין את המדבריות. הוה מני למימר דהניא^(א) כגרוגרות ולמוקין דמיין^(ב) כדלמר בפרק כירה (לשל דף מה:): **לבר ממוקצה מחמת איסור.** וכגון איסור דלחיייה כדים כגון נר שהדליקו בלחותו שבת כדפירשמי צפ"ק בסופו): **והלכתא מעת לעת.** לא גרס בפירוש ר"ח דנדרים

משמע דלית הלכתא הכי דלמר בפרק נערה המאורסה (נדרים דף עו:): אין הלכה כחמוס הווג. מ"ר: **הלך פלי** מפרש בקונטרס שציל קטן היתה בין שני בתים והגיגית סדוקה מונחת על גבן והמת מוטל בהלקטי תחת הגיגית נגד הסדק וקשרו המקודה לידע אם יש כסדק פותח טפח ולהאי פירושא קשה לר"י דאפי' אין כסדק פותח טפח כיון שהמת נגדו לא חשצין לה כמאחיל על המת כיון שאין [זה] דרך מאחיל^(א) (כ) כדמוכח במסכת אהללות (פ"י מ"ה) ומייתי לה בסוף פרק קמא דסוכה (דף יח. יח. ושם) אין בארובה פותח טפח והמת צצית מה שצצית כנגד ארובה טהור המת כנגד ארובה מה שצצית טהור וכיון שהמת היה נגד הסדק מה היה להס לקשר המקודה ועוד פירש שלפני מות המת פקקו המאור בטיפח ולא הבין רבי לפירושו הלא אותו מת לא היה מת שלס שהרי לא ידעו אם למעלה הימנו היה פותח טפח והמת היה כולו תחת הסדק אלא ודאי חזית מן המת היה וא"כ לא היה לו לומר לפני מות המת אלא לפני שצא חזית מן המת לשם ומהו יתכן לומר שהמת היה כולו מוטל תחת הגיגית שלא כנגד הסדק והגיגית היתה סדוקה בצלמנע מראשה לסופה ואילו היה בלחותו סדק על פני כולו פותח טפח לא היתה עומאה עוצרת דלג חשיב כאהל אחד אצל אין זו פותח טפח כללו אין כאן סדק ומשיב כאהל אחד ומציא את הטומאה לצית וקושיא ראשונה מכל מקום צמקומה עומדת וגרלה כפירוש ר"ח דמפרש דהלקטי היינו מל המתלקט ואומה הלקטי היתה בין שני בתים והמת היה צצית אחד אאותה הגיגית היתה למעלה מן המל^(ה) עד לתקרה ואומה הגיגית לא היתה עומאה שהרי כמלה שס' ואם לא היתה סדוקה לא היה הצית אחר טמא אלא הגיגית היתה סדוקה מנדה והשאלא אמי שפיר דקתני סדוקה לפי שהיא מנדה אצל לפירוש הקונטרס לא אמי שפיר דכיון דפירש שהסדק למעלה מן הגיגית היה לו לומר פתוחה ולא סדוקה אצל לפרש"י אמי שפיר שהסדק היה מן המל' וקשרו את המקודה^י לידע אם יש פותח טפח^י ויש לנו לומר שאותו חור היה עשוי לתשמיש דחור העשוי לתשמיש שיעורו צפותח טפח ואם היה פותח טפח הצית אחר טמא ואם לאו טהור ומיהו קשה לר"י לפירוש ר"ח דלא הוה ליה למימר על גבן אלא על גבה. מ"ר:

צאונה

ליה רבנן לרב זוטרא בריה דרב זירא ליה נדריה ואף על גב דהוה ליה פנאי: שפקקו את המקודה בגמי: אמר רב יהודה אמר רב הילקטי קטנה היתה בין שני בתים^(ט) [וטומאה היתה שם] וגיגית

שנשברה. ומפרקין האי כי' יוסי בר יהודה מתני לה רבי יוחנן ולית סתמא. ואמרין תוב ת"ש מתחילין בערימת התנן אבל לא בעצים שבמוקצה. ומפרקין התם בארזי ואשוחי דמוקצה מחמת חסרון כים דאפילו ר' שמעון מודה. פ"י פירא ואשוחי, עצי ארזים וברושים העשויין לקורות שאין דעתו של אדם עליהן להסיקן תחת תבשילו וגמר והקצה אותן. ואמרין תוב אין משקין וישוחטין את המדבריות אבל משקין וישוחטין הבייתות, והנה סתמא כי' יהודה, ורבי יוחנן סביר ליה הילכתא כסתם משנה קשיא הילכתא אהלכתא. ומפרקין ר' יהודה סתמא אחרינא אישכח, בה"א מגביהין מעל השלחן עצמות וקליפין בש"א מסלק את הטבלא כולה ומנערה, ואמר רב נחמן אנו אין לנו אלא ב"ש כי' יהודה ובי"ה ר' שמעון. ודפסק ר' יוחנן. פליגי בה רב אחא ורבינא, חד אמר כבולה שבת הילכתא כי' שמעון בר ממוקצה מחמת

עין מושפט נר מצוה

לו א מיי' פ"צ מהלכות יו"ט הלכה יב ספג לאון עה טושי"ע א"ח סימן תקל"ט פ"ד א:
לו ב ג מיי' שם הלכה יא וספג שם טושי"ע א"ח ס' תקיח ספ"ק ז:
לח ד מיי' שם הלכה יב ספג שם טושי"ע א"ח סימן תל"ט פ"ד א:
לח ה מיי' שם הלכה ג ס' תל"ט פ"ד א:
לח וספג שם טושי"ע א"ח ס' תל"ט פ"ד א:
[לח ז] [ח] [טושי"ע א"ח סימן ט"ז פ"ד א]
ז ב מיי' פכ"ד מהלכות שבת הלכה ו ופי"ג מהלכות נדרים הלכה ח וספג לאון סה טושי"ע א"ח שם טמא ספ"ק א וטושי"ע י"ד סימן ל"ד פ"ק מד:
זא ב מיי' פכ"ד מהל' שבת הלכה ו וספג שם וי"י פ"ו מהלכות שבת הלכה ו ספג לאון סה רכח טושי"ע א"ח וטושי"ע י"ד ס' רכח ספ"ק ג:
זב ח מיי' פ"צ מהל' נדרים הלכה טו ספג לאון רכח טושי"ע י"ד סימן ל"ד פ"ק כ"א:
זג ט מיי' פכ"ד מהל' שבת הלכה ו ופי"ו מהלכות שבת הלכה ו ספג לאון סה ולאון רכח טושי"ע א"ח סימן טמא ספ"ק א וטושי"ע י"ד סימן רכח ספ"ק ג:

מוסף תוספות

א. (דאמבריות. רמב"ן. ב. דמודי בהו ר"ש. רמב"ן. ג. [ו]היות טהור. מוס' הרא"ש. ד. לברוק אם יש שם פותח טפח. מוס' הרא"ש. ה. ומנעת מהתל. מוס' הרא"ש. ו. [ועי' מהר"א. ו. תובטלה מחורת כלי. מוס' הרא"ש. ז. והיה הסדק בגבה ויתר מקומה אדם ויפשוט וזרועותיו ועלו אל הגג. מוס' הרא"ש. ח. שרובהו טפח בגמי ושלשלו והצמיחה כנגד סדק הגיגית. מוס' הרא"ש. ט. ומביאה הטומאה בבית כלי. חרש המקודה בגמי בראש קנה לשער אם יש פותח טפח. מוס' הרא"ש.

רב נסים גאון

מפירין נדרים בשבת. אמרו בתוספתא (פ"ח) מפני מה נדרי שבת מפירין אותן בשבת, שאם חשיכה ולא חזר אינו יכול להפר. ורבי יוסי בר יהודה ורבי אלעזר דרבי שמעון שאמרו הפרת נדרים מעת לעת אין הלכה כמותם כדגרסינן בבירים בפרק נערה המאורסה (דף עו) אלא אמר רבי שמעון בן פזי אין הלכה כאותו חזווג. לוי סבר למיפרע עורכא כי האזי וגוגא, אמר ליה רב הכי אמר רב כיבי אין הלכה כאותו חזווג. ואע"פ שחזרו הפרת נדרים בשבת ביארו בדבר זה תנאי, והוא שאמרו לא יאמרו אדם לאשחו מופר לייכי כדרך שאמרו בחול אלא [אמר] לה [טלי ואכלין] טלי ושמי והנדר בטל מאליו. אי"ד ויוחנן וצורין שיבטל בלביו. תנאי בית שמאי אומרים מבטל בלביו וכערב בחול מוציא בשמייהו, ובי"ה אומרים אחד זה ואחד זה מבטל בלביו ואינו צריך להוציא בשמייהו. תמצאנו עוד בפרק נערה המאורסה (דף עו).

רבינו חננאל

אין מבקעים עצים מן הקורות ולא מן הקורה שנשברה. ומפרקין האי כי' יוסי בר יהודה מתני לה רבי יוחנן ולית סתמא. ואמרין תוב ת"ש מתחילין בערימת התנן אבל לא בעצים שבמוקצה. ומפרקין התם בארזי ואשוחי דמוקצה מחמת חסרון כים דאפילו ר' שמעון מודה. פ"י פירא ואשוחי, עצי ארזים וברושים העשויין לקורות שאין דעתו של אדם עליהן להסיקן תחת תבשילו וגמר והקצה אותן. ואמרין תוב אין משקין וישוחטין את המדבריות אבל משקין וישוחטין הבייתות, והנה סתמא כי' יהודה, ורבי יוחנן סביר ליה הילכתא כסתם משנה קשיא הילכתא אהלכתא. ומפרקין ר' יהודה סתמא אחרינא אישכח, בה"א מגביהין מעל השלחן עצמות וקליפין בש"א מסלק את הטבלא כולה ומנערה, ואמר רב נחמן אנו אין לנו אלא ב"ש כי' יהודה ובי"ה ר' שמעון. ודפסק ר' יוחנן. פליגי בה רב אחא ורבינא, חד אמר כבולה שבת הילכתא כי' שמעון בר ממוקצה מחמת

מיאום, וחד אמר במוקצה [מחמת] מיאום נמי הילכתא כוותיה לבר ממוקצה מחמת איסורו כגון הנר שהדליקו בה באותה שבת וכיוצא בו, אבל מוקצה [מחמת] חסרון כים אפילו ר"ש מודה דתנן כל הכלים ניטלין בשבת חרץ ממסר הגדול